איפכא איבעי א] ליה למיתני: א"ל איסמייה: א"ל לא הכי קתני עשו גומר שלא כדרכה בשפחה חרופה דלא מיחייבי כמערה כדרכה דשכבת זרע כתיב, מתכוין ב] שלא כדרכה בשפחה דפטורין כאינו מתכוין דשכבת זרע כתיב, ניעור שלא כדרכה בשפחה דפטורין כישן מ"ט דשכבת זרע כתיב׃ נמצא מתכוין והמערה בשפחה כשאין מתכוין בכל עריות, ישן כדרכה כישן דעריות, ג] (נמצא) ניעור שלא כדרכה בשפחה כישן דכל עריות:

הדרן עלך ארבעה מחוסרי כפרה

אמרו לו אכלת חלב מביא חטאת ד] עד אומר אכל ועד אומר לא אכל, אשה אומרת אכל ואשה אומרת לא אכל, מביא אשם תלוי. עד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי פטור ה] שנים אומרים אכל והוא אומר לא אכלתי רבי מאיר מחייב (א) א"ר מאיר אם הביאוהו שנים לידי מיתה חמורה לא יביאוהו לידי קרבן הקל, אמרו לו מה אם ירצה לומר מזיד הייתי פטור. אכל חלב וחלב בהעלם אחת אינו חייב אלא אחת, אכל חלב ודם ופיגול ונותר בהעלם אחת חייב על כל אחת ואחת זה חומר במינין הרבה ממין אחד, וחומר במין אחד ממינין הרבה שאם אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית ז] (אחר) בהעלם אחת ממין אחד חייב, משני מינין פטור: **גמ'** קתני אמרו לו אכלת חלב מביא חטאת אמרו כמה הויין תרין והוא מה אמר להון: לימא דשתיק ולא קמכחיש להו - אלא (ב) שתיקה דתרין הוא דמביא חטאת על שתיקה דחד לא, אימא מציעתא עד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי (ג) טעמא דמכחיש ליה אבל שתיק מיחייב וכ"ש תרי ח] אלא דקמכחיש להו, מני ר"מ היא דאמר הכחשה דבי תרי לאו הכחשה היא אבל לרבנן פטור, ומאי קמשמע לן מסיפא שמעת מינה (ד) (הא קמשמע לן) דבר זה מחלוקת ר"מ ורבנן והוא דקמכחיש להו, איבא דאמרי אמרו לו ט] (נמי) חד, קרי ליה דתנן א) האשה שהלך בעלה למדינת הים ובאו ואמרו לה מת בעליך ונישאת ואח"כ בא בעלה תצא מזה ומזה דקי"ל דאפילו בחד, ממאי מדקתני סיפא נישאת שלא ברשות מותרת לחזור לו מאי שלא ברשות שלא ברשות בית דין י] ב) (ועד אחד) מכלל דרישא ברשות ב"ד ובעד אחד אלמא גבי עד אחד קתני אמרו והכא נמי דקתני אמרו לו משמע אפילו עד אחת והוא מאי קאמר אלימא דקא מכחיש ליה, מי מייתי, והא קתני מציעתא עד אחד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי פטור אלא דשתיק, ממציעתא שמע מינה יא] עד אחד אומר כו' טעמא דקא מכחיש ליה אבל שתק מישתק חייב לעולם דלא מכחיש ליה והכי קתני אמרו לו אכלת חלב מביא חטאת במה דברים אמורים דשתיק אבל מכחיש ליה פטור ומדאורייתא מנלן דלא מכחיש ליה יב] חייב דת"ר או הודע אליו חטאתו ג) ולא שיודיעוהו אחרים יכול אפילו אין מכחישן תלמוד לומר או הודע אליו מכל מקום יג] במאי עסקינן אלימא יד] בתרין, תרין ואין מכחישן קרא בעי

אלא

א) יבמות פז: ב) [ביבמות ליתא אלא בעדים] ג) (קדושין סו) יבמות סו:

תורה אור

רש"י

חייב כגומר שלא כדרכה טו] חייב כבדרכה דמשכבי אשה כתיב (ויקרא יח): **נמצא מתכוין ומערה בשפחה** · שהערה בה בכוונה פטור דהערה בשפחה פטור (ה) כשאינו מתכוין דעריות · הערה פלוגתא היא בסנהדרין בארבע מיתות (דף נה:) איכא למ"ד הערה זו נשיקה ואיכא למאן דאמר זו הכנסת עטרה:

הדרן עלך ארבעה מחוסרי כפרה

אמרו לו · מפרש בגמרא: **אם שביאוהו כו'** · כגון אם העידו בו שהרג את הנפש: **אם ירצה לומר מזיד הייתי** · אם היה רוצה לפטור עצמו בשקר היה יכול לומר מזיד היה, ומזיד פטור: **גמ'** ר"מ היא · דאמר אם הביאוהו שנים כו': **מאי קמשמע לן הא מסיפא שמעינן לה** · דקתני שנים אומרים אכל כו': **הכי קאמר** סיפא דבר זה שאינו למעלה אמרו לו אכלת כו' מביא חטאת לאו דברי הכל היא אלא מחלוקת ר"מ וחכמים שרבי מאיר אומר אם הביאוהו שנים כו' וחכמים אומרים כו' וסיפא מפרש לרישא: **איכא דאמרי** · הכי פריך הש"ס אמרו משמע חד כו': **מותרת לחזור לו** · לראשון ועל פי עדים שאמרו לה שנים מת בעליך ולפיכך מותרת לראשון שהרי אנוסה היא שנים אמרו לה דאונס בישראל שרי: **מכלל דרישא** · דקתני תצא מזה ומזה שנשאת ברשות ב"ד ועד אחד דהוה לה למידק יפה אם מת דהאי דשריוה רבנן לאנסובי על פי עד אחד משום דדייקא ומנסבא דמתוך חומר שהחמרת עליה בסופה דתצא מזה ומזה הקלת עליה בתחלתה כדאמר במסכת יבמות (דף פח·) ואמטו להכי נשאת על פי עד אחד והיא גופה לא דייקא ואשתכח דלא מת תצא מזה ומזה כדאמרינן במסכת סוטה (דף כז:) ונטמאה ונטמאה שני פעמים אחד לבעל ואחד לבועל: **לעולם דלא מכחיש ליה** · ומתניתין הכי קתני אמרו לו טז] [ס'] בד"א בשותק אבל מכחישו כגון עד אמר אכל והוא אמר לא אכלתי פטור: **הודע אליו** · משמע מעצמו ולא שיודיעוהו אחרים:

תוספות

הכי קתני עשו כו' · והכי פירוש דברייתא עשו גומר כמערה ומתכוין כשאינו מתכוין והאי דינא האי בכדרכה ושלא כדרכה כדמפרש יז] הש"ס ומכל מקום קצת קשה אמאי לא תנא ניעור כישן יח] בההייא ותנא ליה בתריה דכדרכה ושלא כדרכה יט]: **נמצא** מתכוין כו' · קשה אמאי האריך הש"ס בלישניה דהאי לאו פירוש דברייתא כ] הוא דכבר אסיקנא ליה שפיר:

כשאין מתכוין דעריות · *פירש הקונטרס כגון שאשתו ואחותו במטה וכסבור לבא על אשתו ונמצא אחותו דפטור ממלקות וחייב חטאת הואיל ונהנה דמתעסק הוא וקשה שהרי בשפחה נמי חייב חטאת בכי האי גוונא כא] שהרי מביאין על הזדון כשוגג וא"כ מאי קאמר נמצא מתכוין בשפחה כשאין מתכוין לעריות בכה"ג שוו תרווייהו כב] לכך יש לומר כשאין מתכוין דעריות כגון נפל מן הגג ונתקע דפטור לגמרי דאנוס הוא:

הדרן עלך ארבעה מחוסרי כפרה

אמרו לו · כג] עד אומר כד] [לו] אכל כו' · נ"ל דמיירי שהעידוהו שנים בבת אחת דאי בזה אחר זה הא (ו) כ"מ שהאמינה תורה עד אחד הרי כאן שנים *וכיון שנתקבל עדותו תו לא קפדינן בעדות השני שאומר לא אכל ונ"ל דמיירי שהאיש שמעידין בו שותק כה] דאי אמר איני יודע פטור כדנפקא בגמרא *או הודע אליו כו' ומסיק דמיירי בעד אחד שאינו יכול לחייבו קרבן וע"כ מיירי *שאותו שהעיד עליו אומר איני יודע דאי אמר לא אכלתי פשיטא דעד אחד לא מהימן כדכתיב (דברים יט) לא יקום עד אחד באיש דנראה שאין עד אחד קם רק לשבועה: **ואשה** אומרת לא אכל · ט] מכאן משמע דאשה מהימנא טפי מגזלן שהרי גבי גזלן משמע דלא אמרי' שתיקה כהודאה כדאמרינן כז] (קדושין דף סו·) אי מהימנא לך דלא גזלנא הוא זיל אפקה כח] ואע"ג דשתקה אלמא לא אמרינן שתיקה כהודאה דמיא ועובדא הוה כט] ההוא סמיא דהוה מסדר מתנייתא קמי *דרב ששת כו' אתא חד גברא ואמר שאשתו זינתה וקא אמר אי מהימנא לך דלאו גזלנא הוא זיל אפקה והכא אי שתיק מהימנא האשה: **עד** אומר אכל והוא אומר לא אכלתי פטור · והוא הדין אם אמר איני יודע כמו שפירשתי: **שאם** אכל כחצי זית וחזר ואכל כחצי זית ממין אחד חייב משני מינין פטור · ל] וא"ת והא אמרינן בפ' קדשי מזבח (מעילה יז:) הפיגול והנותר אין מצטרפין וקא אמר בגמרא לא שנו אלא לא] לטומאת ידים אבל לאכילה מצטרפין וי"ל דהתם לב] לענין מלקות אי נמי לענין שאם יפלו לקדירה אחת מצטרפין לתת טעם דהא שם אחד הוא דליכא אלא חד לאו אתרווייהו אבל הכא מיירי לדין חיוב קרבן: **אימא** מציעתא עד אומר אכל והוא אומר לא אכלתי כו' · והוא הדין דמצי מייתי מרישא עד אומר אכל ועד אומר לא אכל ומביא אשם תלוי טעמא דאמר עד אחד לא אכל הא לאו הכי חייב חטאת דשתיקה כהודאה דמיא דע"כ מיירי דשתק דאי מכחיש ליה פטור לגמרי ואפילו אומר איני יודע כמו שפירשתי:

*) **אלא** דקא מכחיש להו ומני ר"מ היא · דליכא למימר דמיירי כשאמר איני יודע דפשיטא דחייב דאיני יודע גבי תרי עדים הויא כשתיקה:

*) ע' בגה"ז

אלא

תוספות **דבר** זה מחלוקת ר"מ ורבנן · תימה למאי איצטריך לאשמעינן ברישא אי דליכוי סתם ואחר כך מחלוקת פשיטא דיחיד ורבים הלכה כרבים: **מכלל** דרישא ברשות ב"ד ועד אחד · דבשני עדים אין צריך רשות ב"ד:

רבינו גרשום

מת יום כולו רצוף אף ששים כולן רצופין : כלומר דאין משלימין לאחר מיכן : מי אית להו לרבנן ספורין · כלל והא אמרי לעולם דמוולד שני מונה אלמא לרבנן לעולם רצופין הוו דאין בהן שום הפסק : אלא לאו ר' יהודה היא · דאמר מוולד ראשון מונה ולטעמיה קא יכיל למיבעי אי רצופין אי ספורין ומדקא יהיב ששים רצופין בהדדי דקאמר מת יום כולו רצוף ש"מ לחומרא אית ליה דימי טומאה דשני עולין בחשבון ששים דראשון: לעולם רבנן היא ודקא אמרת מי אית להו ספורין כלל הכא במאי עסקינן דילדה זכר ביום פ' של נקבה שימי טהרתה של נקבה מושכין לאחר ימי טהרתה של זכר דימי טהרתה דזכר ל"ג ודנקבה ס"ו מהו דתימא כי אמרו רבנן דביטל שני הראשון הני מילי כשמושכין ימי טהרתה של שני לאחר ימי טהרתה של ראשון אבל הכא דימי טהרה דראשון מושכין לאחר טהרה [של] שני · אמרינן ראית בהו דין ספורין דמשלימין לאחר ימי טומאה דשני ימי טהרה דראשון : סוף סוף · מי מצית אמרת הכי הא לעולם שלמין ימי טהרה דקמאה ועד כען בתראה לא שלמי ובהא חיכא דימי טהרה דשני מושכין לאחר ימי טהרה דראשון רבנן לולד שני מנו · והכא ימי טהרה דשני משכי שפי' מן קדמאי כיצד נתעברה זכר לאחר י"ד ימי טומאה דנקבה והפילה לס"א נשתייר מן ס"ו ימי טהרה דנקבה כ"ה ימים וימי טהרה דזכר מושכין עד מ' יום ובהא קסברי רבנן דבוטל שני הראשון והיכי משכחת ספורין לרבנן : אלא משכחת לה לרבנן כגון ביולדת תאומים אחד נקבה אחד זכר וילדת נקבה קודם ואח"כ נשתהא הזכר במעי אמו עד עשרים יום לימי טהרה של נקבה ונולד ביום עשרין ועדיין לאחר לידת הזכר נשתיירו מ"ו ימי טהרה לנקבה ויום עשרים שהוא של לידה חושב בכלל : ובעיא למינקט לזכר ז' ימי טומאה דלידה בתוך הנך מ"ו ימי טהרה שנשתיירו לנקבה וכאן מושכין ימי טהרה דנקבה ז' יום לאחר ימי טהרה דזכר והכא לא מצי למימר ביטל שני את הראשון דימי טהרה דראשון מאוחרין : והכי קאמר יכול הכא דילדה תאומים נקבה מעיקרא וזכר לבסוף · לאחר כ' יום של טהרה אימא תיפסוק טומאה דלידת זכר במיצעי ונימני להו ששים וששה ספורין כלומר י"ד ימים לאחר מ' דזכר דשבעה שנשתיירו לנקבה לאחר ימי טהרה דזכר ועוד ז' ימים משלימין לה מפני ז' ימי טומאה דלידה וזכר שהפסיקום והיינו ספורין דאינון מפסיקין ימי טהרה(דאינן אין):יכול ספורין' דמפסקי והא מיירי כגון שילדה תאומים זה ביום ראשון ואחד ביום שני שסוף ימי טומאה דשני נכנס ביום טהרה דראשון וקא בעי אי משלימין אותו יום טהרה דראשון שנטמאו השני אי לא וקאמר ת"ל יום דכולן רצופין וש"מ חומרא אית ליה לר' יהודה דרצופין :א)ועוד ת"ש ששת ימים והא מיירי כגון דילדה נקבה ואח"כ הפילה באותן ששת ימי טהרה שיתרין ע"ל ששים ונטמאו אותן ששת ימי טהרה וקא בעי יכול אותן ששת ימים אי בעינן להו רצופין עם ששים ומפסידתן שנטמאו [illegible]

שיטה מקובצת

א) איבעי לך למיתני : ב) מתכוין בשלא כדרכה בשפחה דלא מחייב כשאין מתכוין כדרכה דפטור דשכבת זרע כתיב בשפחה דלא מחייב כישן בכדרכה דפטור [illegible] : ג] דעריות נער תיבת נמצא נמחק ואות ו' נמחק : ד] עד אומר אכל ועד אומר לא אכל [illegible] [הוא דברי הגאון ר' בצלאל אשכנזי] [illegible]

יג] בתרי תרי ואין אות ן' נמחק : טו] כדרכה דחייב כבדרכה : טז] לו כו' : יז] כדמפרש תלמודא : יח] כלומר כדרכה ושלא כדרכה היינו פי' דקאי אמערה ואמתכוין ואניעור כישן דכדרכה ושלא כדרכה אלא פי' דאחריני : יט] כישן' ס"א עם קמייתא דגומר כמערה קודם כדרכה ושלא כדרכה : כ] הכי קתני עשו גומר שלא כדרכה כו' וה"פ דברייתא עשו גומר ומתכוין כשלא כדרכה דפטור [illegible]

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ג מהל' שגגות הלכה ג :

ב ב מיי' שם פ"ח הלכה ב :

ג ג ד מיי' שם פ"ג הלכה [illegible] :

ד ה מיי' שם פ"ז הלכה [illegible] :

פירוש רש"י שלפנינו ליתא

ה ו מיי' שם הלכה ד :

ו ז מיי' שם הלכה ה :

ז ח מיי' שם הלכה [illegible] :

ח ט מיי' פי"ג מהל' גירושין הלכה [illegible] סמג [illegible] טוש"ע אה"ע סי' יז סעיף נו :

[נ"ל נא] [יבמות פח:] [במסכת שבמסגניות ליתא]

[ביבמות [illegible] יבמות] [יבמות פח: קדושין סה:] [יבמות פח: [illegible]]

הגהות הב"ח (א) במשנה רבי מאיר מחייב וחכמים פוטרין אמר ר"מ : (ב) גמ' [illegible] : (ג) שם [illegible] : (ד) שם [illegible] : (ה) רש"י ד"ה נמלא כו' שהערה בה בכוונה פטור [illegible] : (ו) תוס' ד"ה אמרו לו כו' [illegible]

מבנה

גומר, מתכוין, ניזול - כל א' מהם שלא כדרכה בשפחה חרופה

נושא

עדות כנגד פלוני על כך שאכל חלב

נושא/מבנה

מבנה ב' נוסחות בפירוש המלה "אמרו" א- תרין ב- חד

נושא

מנלן דמדאורייתא דאינו יכול לחייב חטאת [illegible] לא מכחישו

מבנה

עלמא לצבר הנ"ל